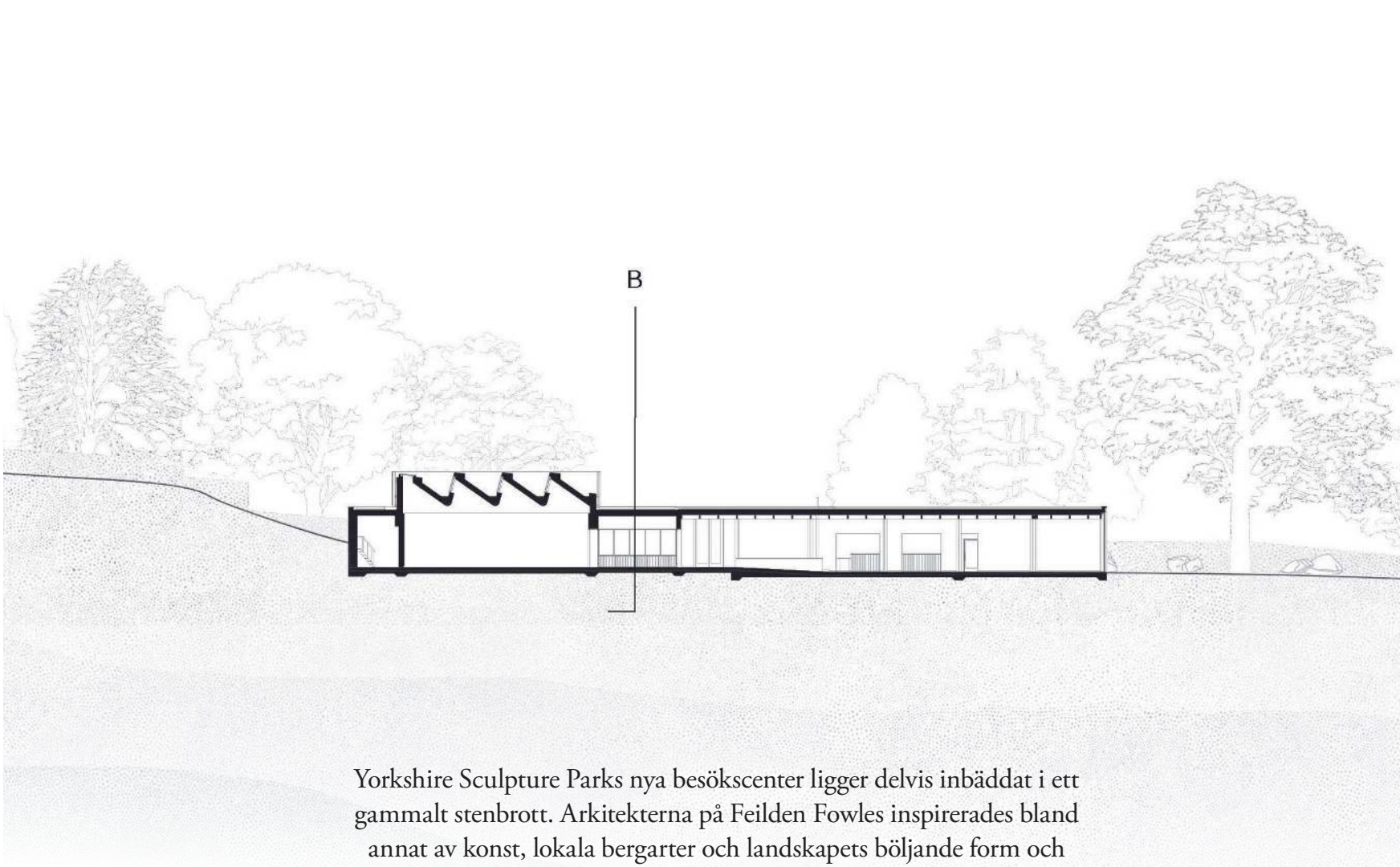

Skulpturala fasoner

Yorkshire Sculpture Parks nya besökscenter ligger delvis inbäddat i ett gammalt stenbrott. Arkitekterna på Feilden Fowles inspirerades bland annat av konst, lokala bergarter och landskapets böljande form och resultatet är en lågmäld ögonsten.

Text Ellinor Thunberg

EN DAG NÄR ED FOWLES och Fergus Feilden besöker Yorkshire Sculpture Park, som ligger mittemellan Leeds och Sheffield, är det ett riktigt busväder ute. Arkitekterna har cyklat till platsen och vill helst av allt bara söka skydd, något de också gör i sänkan vid det gamla stenbrottet där besökscentret ligger i dag.

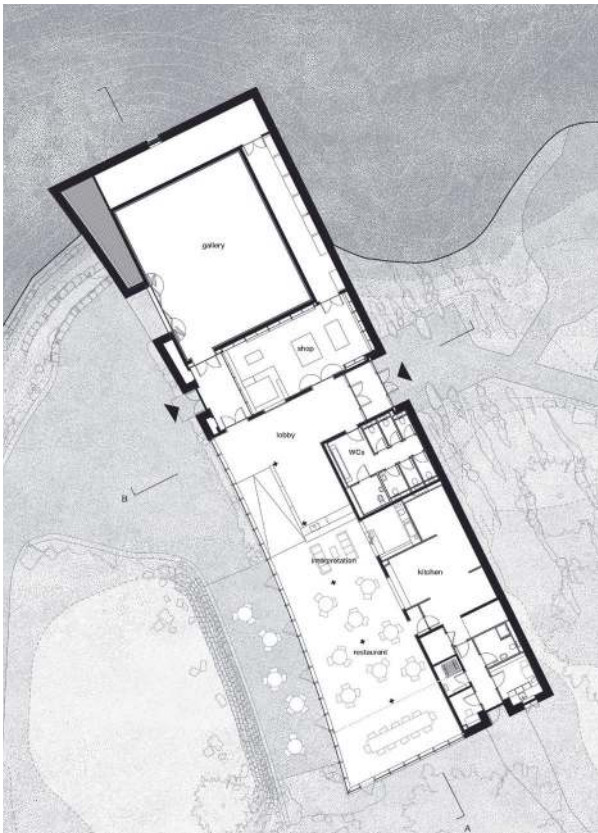
– Vi kände snabbt att vi ville ge samma känsla av tillflyktsort hos de som kommer från de ganska hårt trafikerade vägarna utanför parken där det också är ganska platt och blåsig, säger Ed Fowles, som är arkitekt och delägare i Feilden Fowles.

Här i skulpturparkens östra del har de nu skapat ett besökscenter med konstgalleri och restaurang, som blir ytterligare en naturlig ingång till den drygt 40 år gamla parken. Den långsmala byggnaden ligger lågt i landskapet och den som kommer utifrån ser först bara en

enda 50 meter lång fasad av skiktad betong. Bara entrén bryter av och ger en ledtråd om vad som väntar.

– Landskapet böljar nedåt direkt när du kliver ut genom byggnaden och du har utsikt ner mot sjön. Vi ville skulptera landskapet runt byggnaden i stället för att bara placera den i ett hål eller på toppen av en kulle, man säga att den är halvt inbäddad.

Arkitekterna studerade olika konstnärer och deras sätt att jobba med landskap, topografi och platsspecifika konstverk. De inspirerades bland annat av Michael Heizers *Double Negative* och Robert Morris *Observatory No. 5* och kunde se hur konstverk både kan grävas ut till en tomhet eller stiga upp ur marken. Även James Turrells *Deer Shelter Skyspace*, som ligger i just Yorkshire Sculpture Park, blev en inspiration. »

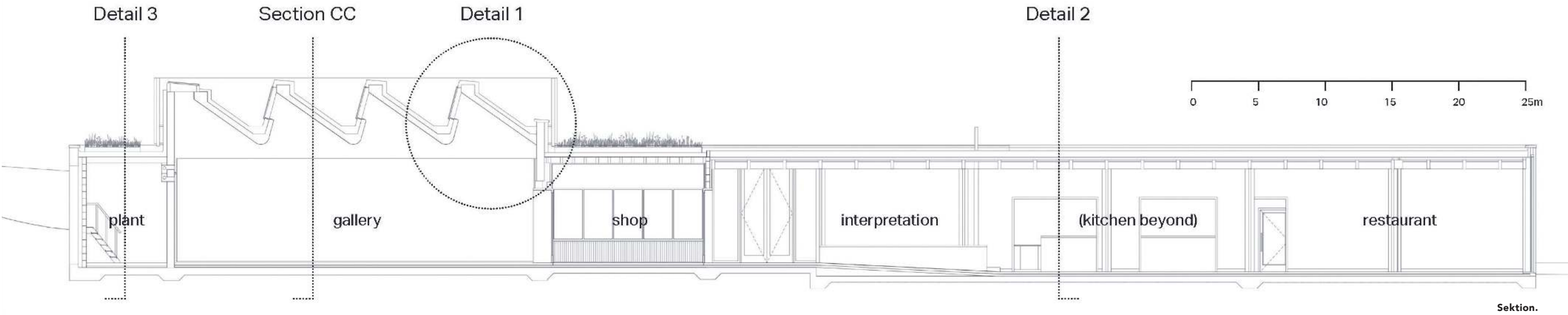

Situationsplan.

Kategori **Kultur**
Arkitekt **Feilden Fowles, genom Ross Perkin och ansvarig arkitekt Fergus Feilden**
Landskapsarkitekt **Jonathan Cook Landscape Architects**
Yta **673 kvadratmeter**
Färdigställt **2019**
Fotograf **Peter Cook**

Ett riktigt busväder inspirerade arkitekterna till byggnaden.

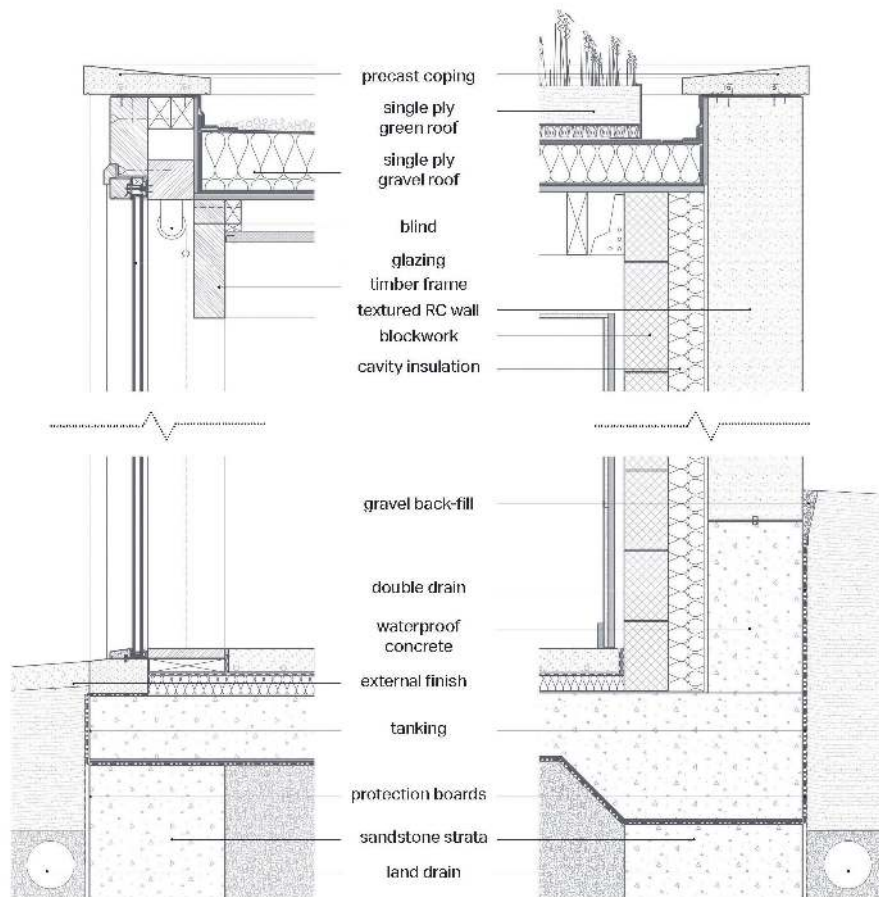

Sektion.

– Vi spenderade mycket tid där inne och funderade på relationen mellan skulptur och arkitektur. Varför är en skulptur ofta är mer kraftfull än en byggnad? Är det för att det inte finns något programinnehåll? Det var intressanta tankegångar.

De närmade sig nu projektet i samma anda som en konstnär och i stället för att direkt börja tänka på saker som process, brief och program så drevs de av ett slags känslomässigt svar på platsens förutsättningar och en vilja att väva in stenbrottets historia i platsens framtid.

– Byggnaden reser sig ur stenbrottet och vi hade många idéer om relationen mellan konstverk i landskapet och räfflorna i den lokala sandstenen. Vi försökte få väggarna att se ut som den lokala stenen med sandkorn i en varm, oxiderad ton. Vi läste på om den lokala geologin och började experimentera med olika sandtyper och blandningar för att få en skiktad yta med synliga skarvar.

Detalj.

Detail 2: External glazed wall

Detail 3: External concrete wall

En femtio meter lång fasad är det första som möter besökaren men den öppnar upp sig på baksidan mot parken.

Betonggjutningen var en tidskrävande process men på parksidan möts besökaren främst av glas och Douglasgran, ett av kontorets favoritmaterial.

Betongen innehåller kross av kalksten, granit och sandsten med olika pigment som ger varje lager en ny färgton. Gjutningen blev en tidskrävande process eftersom varje lager skulle torka mellan varven, så de hann bara göra tre, fyra lager om dagen. När det torkat tvättades ytan för att framhäva de vackra sandkornen.

På insidan mot parken är fasaden lätt välvd och stora glasparterier öppnar upp restaurangen mot naturen. En grupp stora ekar ligger precis utanför och ramas in av subtila inslag av douglasgran.

– Douglasgran är ett material vi använder ganska ofta, bland annat i vår egen studio. Vi har börjat lära oss kvaliteterna och det har en fin ådring och en varm, lite rosafärgad ton som vi gillar. Dessutom är det ett mjukt och lättarbetat träslag.

Konstgalleriet skiljer sig visuellt från restaurangen, bland annat med sina skulpturala ljusinsläpp. Det ger galleriet en egen karaktär även sett utifrån, där ljusinsläppen sticker upp med sin vita betong som klätts i glasfiber. Förutom

att skänka ljus åt konsten nedanför i galleriet är ytan på taket även tänkt att kunna vara en kanvas för kommande installationer.

Byggnaden smälter in i landskapet på ett harmoniskt sätt och kanske extra mycket så tack vare den täta dialogen med projektets landskapsarkitekt Jonathan Cook. Stenar som grävdes ut från stenbrottet användes bland annat för att skapa en liten amfiteater utanför och stenblock har ströslats ut för att på ett naturligt sätt rama in restaurangens terrass.

Sedan besökscentret öppnade i våras har bland annat de skiktade betongväggarna fått mycket uppmärksamhet och glada tillrop från besökarna.

– Vi tog ett material som kan ses som kallt och lite kliniskt och började experimentera för att få fram ett djup. Även lokala ordsbör som vi inte hade väntat oss skulle vara så positiva när det gäller en stor betongvägg har frågat vad det är för material. ”Vad är det för väggar, det är så vackert? Hur är det gjort? Är det sten?” De inser inte att det bara är betong. ■

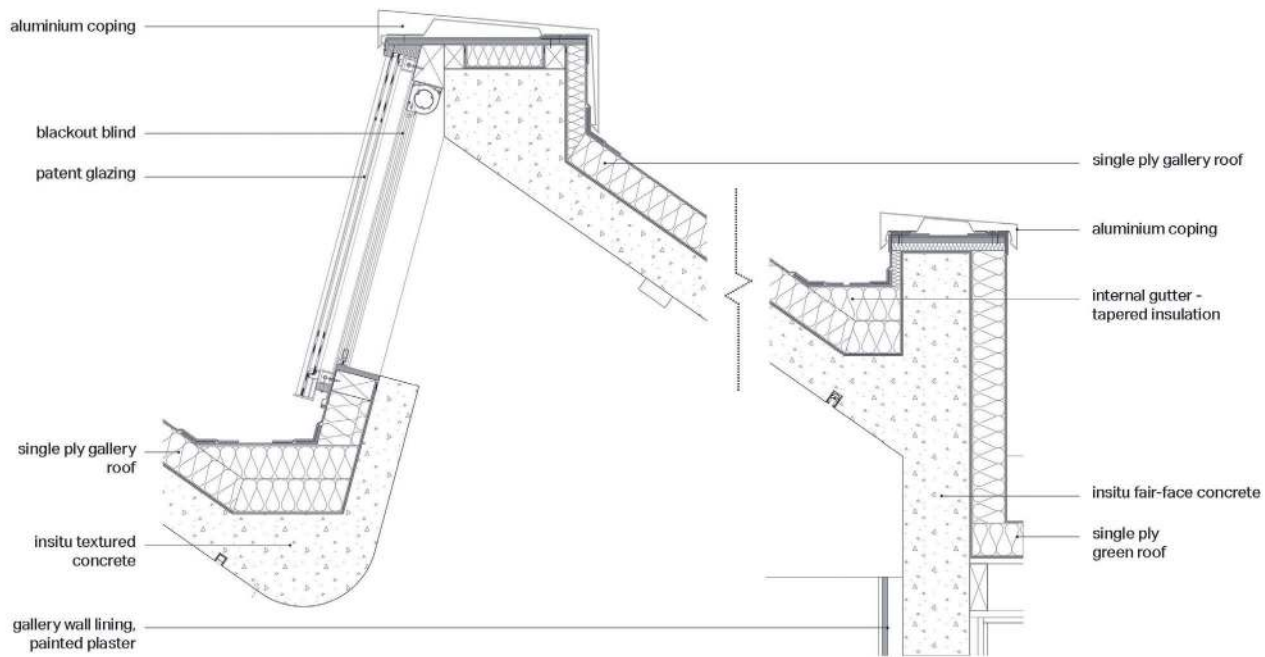

Betongväggarna har lite oväntat fått många fans bland dem som bor i närheten.

Kontoret har arbetat tätt samman med landskapsarkitekten Jonathan Cook i projektet för att få en fin balans.

JORDEN RUNT

Detail 1: Gallery rooflight

Details 1:10 @ A3

0 250 500mm

Detalj.

Konstgalleriet har ett lite mer avskalat utseende för att sätta konsten i centrum.